

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Olsztyn, dnia czwartek, 3 października 2024 r.

Poz. 4328

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN.4131.307.2024 WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

z dnia 2 października 2024 r.

Działając na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 ze zm.) **stwierdzam nieważność uchwały Nr V/41/2024 z dnia 23 sierpnia 2024 r. w sprawie określenia rodzaju świadczeń przyznawanych w ramach pomocy zdrowotnej nauczycielom jednostek oświatowych prowadzonych przez Gminę Jonkowo oraz warunków i sposobu ich przyznawania uchwalenia w części dotyczącej: § 5 ust. 2 pkt 3, § 6 ust. 2 i ust. 3.**

Uzasadnienie

Uchwałą, o której mowa we wstępie, która wpłynęła do tutejszego organu w dniu 2 września 2024 r., Rada Gminy w Jonkowie, powołując jako podstawę art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 72 ust. 1, ust. 4 w związku z art. 91d pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r., poz. 984 ze zm.), określiła rodzaje świadczeń przyznawanych w ramach pomocy zdrowotnej nauczycielom zatrudnionym w jednostkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Jonkowo, korzystających z opieki zdrowotnej oraz warunki i sposób ich przyznawania.

W ocenie organu nadzoru powyższa uchwała, w części wskazanej w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego, podjęta została z istotnym naruszeniem prawa.

Stosownie do brzmienia art. 72 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela niezależnie od przysługującego nauczycielowi i członkom jego rodziny prawa do świadczeń z ubezpieczenia zdrowotnego, organy prowadzące szkoły przeznaczają corocznie w budżetach odpowiednie środki finansowe z przeznaczeniem na pomoc zdrowotną dla nauczycieli korzystających z opieki zdrowotnej oraz określają rodzaje świadczeń przyznawanych w ramach tej pomocy oraz warunki i sposób ich przyznawania.

Uprawnienia, o których mowa w ust. 1, zachowują nauczyciele po przejściu na emeryturę, rentę lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne bez względu na datę przejścia na emeryturę, rentę lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne (ust. 4).

Z redakcji zacytowanego wyżej przepisu wynikają dla organu prowadzącego - w tym wypadku kompetencje organu prowadzącego wykonuje Rada Gminy w Jonkowie - dwa obowiązki. Pierwszy, dotyczący corocznego przeznaczenia w budżetach odpowiednich środków finansowych z przeznaczeniem na pomoc zdrowotną, który powinien być zrealizowany przez radę poprzez zabezpieczenie w budżecie odpowiednich środków w drodze uchwały budżetowej. Drugi zaś obowiązek, dotyczący określenia rodzaju przyznawanych świadczeń, a także warunków i sposobu ich przyznania, wymaga podjęcia uchwały będącej aktem prawa miejscowego. Z normatywnego charakteru przedmiotowej uchwały wynika konieczność formułowania jej postanowień na podstawie i w granicach upoważnienia ustawowego. Oznacza to, że w jej treści nie mogą znaleźć się regulacje niezajdujące uzasadnienia w normie zawierającej delegację ustawową do jej podjęcia.

W § 5 ust. 2 pkt 3 Rada Gminy w Jonkowie przyjęła, iż jednym z elementów załącznika do wniosku o przyznanie pomocy zdrowotnej jest "oświadczenie o dochodach ze wszystkich źródeł oraz dochodzie przypadającym na jednego członka gospodarstwa domowego." W ocenie organu nadzoru, niniejsza regulacja została podjęta bez podstawy prawnej. Przepis delegujący do wydania aktu nie przewiduje możliwości

uzależnienia wysokości pomocy zdrowotnej dla nauczycieli od wysokości dochodu w przeliczeniu na jednego członka gospodarstwa domowego, jak również nie uprawnia prawodawcy lokalnego do żądania od wnioskodawcy informacji w zakresie przypadającego na członka rodziny dochodu.

Żądanie danych w powyższym zakresie jest ponadto sprzeczne z regulacjami prawa wspólnotowego. Należy wskazać, że w dniu 24 maja 2016 r. weszło w życie rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. U.U E.L z 2016 r. 119.1), zwanego dalej "RODO".

Wejście w życie przepisów unijnych determinuje zatem zakres i podstawy przetwarzania danych osobowych osób fizycznych. Zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. c i e oraz ust. 3 RODO przetwarzanie jest zgodne z prawem wyłącznie w przypadkach, gdy - i w takim zakresie, w jakim - spełniony jest co najmniej jeden z poniższych warunków: przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze lub przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi. Podstawa przetwarzania, o którym mowa w ust. 1 lit. c i e, musi być określona: w prawie Unii lub w prawie państwa członkowskiego, któremu podlega administrator. Cel przetwarzania musi być określony w tej podstawie prawnej lub, w przypadku przetwarzania, o którym mowa w ust. 1 lit. e - musi być ono niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi. Podstawa prawna może zawierać przepisy szczegółowe dostosowujące stosowanie przepisów niniejszego rozporządzenia, w tym: ogólne warunki zgodności z prawem przetwarzania przez administratora; rodzaj danych podlegających przetwarzaniu; osoby, których dane dotyczą; podmioty, którym można ujawnić dane osobowe; cele, w których można je ujawnić; ograniczenia celu; okresy przechowywania oraz operacje i procedury przetwarzania, w tym środki zapewniające zgodność z prawem i rzetelność przetwarzania, w tym w innych szczególnych sytuacjach związanych z przetwarzaniem, o których mowa w rozdziale IX.

Prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego muszą służyć realizacji celu leżącego w interesie publicznym oraz być proporcjonalne do wyznaczonego, prawnie uzasadnionego celu. Z kolei Wojewódzki Sąd Administracyjny w Rzeszowie w wyroku z dnia 17 lutego 2021 r., sygn. akt zauważył, iż ww. oświadczenie o dochodach jest bezpodstawne - stanowi to przekroczenie uprawnień bez delegacji ustawowej w tym zakresie.

Ponadto w § 6 ust. 2 i ust. 3 uchwały Rada Gminy w Jonkowie wskazała, iż „Wypłata świadczenia przyznanego nauczycielowi w ramach pomocy zdrowotnej dokonywana jest gotówką lub na konto bankowe wskazane przez wnioskodawcę we wniosku w terminie 14 dni od dnia powiadomienia wniosku o przyznaniu pomocy zdrowotnej oraz, że świadczenie pieniężne udzielane ze środków na pomoc zdrowotną dla nauczycieli nie ma charakteru roszczeniowego.

W ocenie organu nadzoru, regulacja ta w sposób oczywisty wykracza poza zakres spraw wyznaczonych przepisem art. 72 ust. 1 ustawy do uregulowania przez radę gminy w drodze uchwały. Rada bowiem uprawniona jest wyłącznie do określenia rodzajów świadczeń przyznawanych w ramach pomocy zdrowotnej dla nauczycieli oraz warunków i sposobu ich przyznawania, a nie do określania sposobu i terminu wypłacania przyznanej pomocy zdrowotnej.

Ww. regulacje należy zaliczyć do kategorii istotnych naruszeń prawa. Za istotne naruszenie prawa uznaje się uchybienie, prowadzące do skutków, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym. Istotne naruszenie prawa w uchwale to takie naruszenie, które powoduje, że akt pozostaje w wyraźnej sprzeczności z określonym przepisem prawnym, sprzeczność ta jest oczywista i bezpośrednia, i wynika wprost z porównania treści przepisu z ocenianą regulacją. Chodzi tu o wady kwalifikowane, z powodu których cały akt lub jego część nie powinien wejść w ogóle do obrotu prawnego. W takiej sytuacji konieczne jest stwierdzenie nieważności aktu, czyli jego wyeliminowanie z obrotu prawnego z mocą *ex tunc*, co powoduje, że dany akt, czy jego część nie wywołuje skutków prawnych od samego początku (zob. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia: 29 września 2021 r. sygn. akt I OSK 4382/18, 13 stycznia 2022 r., sygn. akt III OSK 542/21, 23 lutego 2022 r., sygn. akt III OSK 2954/21, publ. Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych). Ponadto regulacja, że pomoc zdrowotna nie ma charakteru roszczeniowego jest sprzeczna z ogólnymi zasadami obowiązującymi w systemie prawa, bowiem z góry pozbawia wnioskodawców możliwości dochodzenia swoich praw w postępowaniu administracyjnym lub sądowym.

Mając powyższe na uwadze należało orzec jak na wstępie.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie za pośrednictwem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 30 dni od daty jego otrzymania.

wz. Wojewody Warmińsko-Mazurskiego
Mateusz Szauer
I Wicewojewoda Warmińsko-Mazurski